

да си прѣдставятъ, че е възможно да съществува държава безъ владѣтель. Споредъ тѣхнитѣ държавно-правни понятия държава и владѣтель били нѣща тождествени. Затова, когато владѣщата династия слѣдствие на естествена или насилствена смъртъ се прѣкроявала, или пъкъ била детронирана, тогава боляритѣ веднага пристѣпвали къмъ изборъ на новъ владѣтель. Въ българската политична и правна история се говори и за изборни владѣтели. Въ първия периодъ, слѣдъ като била изтрѣбена династията Вокилъ (Укилъ), единъ слѣдъ другъ били избрани за владѣтели Телецъ⁶⁸, Савинъ, Токту, Паганъ, Телеригъ, Кардамъ и Крумъ. Въ втория пъкъ периодъ, слѣдъ измирането на династията Петро-Асѣновци, били избрани за владѣтели и силомъ се на-трапили Константинъ Асѣнъ⁶⁹, Ивайло, Иванъ Асѣнъ III, Георги Тертерий I⁷⁰ и Михаилъ III. Споредъ старото българско държавно право избранитѣ български владѣтели били доживотни и се избирали заедно съ цѣлото си сѣмейство и като родоначалници на нова династия, чиито членове слѣдъ това по право наслѣдвали владѣтелската власть. Ако фактически всички избрани български владѣтели не основали династии, туй станало поради аномалнитѣ и трудни врѣмена, въ които тѣ били избрани и царували и поради личната имъ неспособностъ. Избранитѣ български владѣтели, както и узурпаторитѣ, за да узаконятъ положението си и за да дадатъ на царуването си наслѣдственъ характеръ, се оженвали за вдовицитѣ и потомцитѣ на прѣдшественицитѣ си. Женскитѣ потомци на българскитѣ владѣтели, при всичко че нѣмали право да наслѣдватъ владѣтел-

⁶⁸ Thoph. I, 667, 668, 669.

„ Niceph. 77, 78, 79.

⁶⁹ Acrop. 162.

⁷⁰ Pachym. I, 433, 449.

„ Gregor. I, 132.